

R e f e r a t**Møde 3-2014****Fredensborg Seniorråd****Mandag den 17. marts 2014 kl. 09:00****Lilletrommen, Fredensborg Rådhus**

Til stede: Anders Kopping, Anette Lewinsky, Finn Kamper-Jørgensen, Grethe Troensegaard (referent), Helle Lassen, Josée Linnemann, Jørgen Simonsen, Michael Huusom, Niels Søndergaard.

Gæster: Per Frost Henriksen, formand for Fritids- og Idrætsudvalget, direktør Lina Thieden og Kultur og Sundhedschef Marianne Ingeholm Larsen, Center for Kultur, Idræt og Sundhed.

- 1) Godkendelse af dagsorden**
Godkendt med tilføjelsen under Diverse: Borgerpanel.
- 2) Valg af referent**
Grethe Troensegaard blev valgt.
- 3) Godkendelse af referat**
Referat fra ekstraordinært møde den 6. marts 2014 blev godkendt.
- 4) Møde med Per Frost Henriksen, Lina Thieden og Marianne Ingeholm Larsen**
(se referat nedenfor).

DAGSORDEN

Gensidig præsentation
Orientering om nye tiltag
Samarbejde mellem forvaltningen og Seniorrådet
Tilgængelighed i foreningshuse
Seniortræning
Borgerrettet forebyggelse, herunder faldforebyggelse
Varmtvandsbassin i svømmehal

- 5) Seniorrådets Vedtægter**
Udsat.
- 6) Seniorrådets Samarbejdsaftale med Fredensborg Kommune**
Udsat.

7) Faldforebyggelse hos ældre – Varig indsats

Projektforslaget (se referat af møde 6. marts 2014), indsendt af Josée Linnemann, taget til efterretning.

8) Diskussion af Seniorrådets arbejdsgrupper/struktur

- a) Interne SR-grupper (faste)
So-Su gruppen ændres, idet Josée Linnemann har ønsket at udtræde. Gruppen består nu af Finn Kamper-Jørgensen (formand), Anders Kopping og Helle Lassen. Josée Linnemann arbejder videre i IT/kulturgruppen med de dele af sundhed og forebyggelse, som hører under Fritids- og Idrætsudvalget.
- b) Interne SR-grupper (ad hoc)
Udsat.
- c) Eksterne ad hoc grupper.
Udsat.

9) Orientering fra So-Su Gruppen

Social- og Seniorudvalgets dagsorden den 17. marts 2014.

Kommentarer: Sag 19, Forebyggelsesråd og Sag 26, Region Hovedstadens Sundhedsprofil 2013. Bilag.

Vedtaget.

Referat fra gruppens møde. Finn Kamper-Jørgensen redegjorde for dagsordenen.

10) Orientering fra Teknikgruppen

- a) Plan-, Miljø- og Klimaudvalgets møde den 4. marts 2014.
Gruppen har på Seniorrådets vegne sendt et høringssvar (sag nr. 30) til udvalget Bilag.
Kommentarer: Gruppen har holdt møde med Tilgængelighedskoordinator" Karoline Grum Schwensen. Michael Huusom redegjorde for de punkter, der blev gennemgået. (se referat bilag).
- b) Udvalget for Infrastruktur og Trafik. Møde den 27. februar 2014.
Kommentarer: Gruppens ovenfor nævnte høringssvar relaterer også til dette udvalg.
Gruppen har gennemgået busbestillingsprocessen m.m., og henvendt sig til forvaltningen om et møde vedrørende den fremtidige busdrift, flextur, stoppesteder m.v.

11) Orientering fra IT- og Kulturgruppen

- a) Fritids- og Idrætsudvalgets møde den 12. marts 2014.
Kommentarer: Ingen.
- b) Kulturudvalgets møde den 13. marts 2014.
Kommentarer: Ingen.

12) Seniorrådets fokuspunkter i 2014

- a) Generel og speciel profylakse/forebyggelse i Fredensborg Kommune.
- b) Faldforebyggelse.
- c) Seniorrådet prioriterer de tre vigtigste emner, som Social- og Seniorudvalget, Forvaltningen og Seniorrådet kan samarbejde om.
  - 1) Forebyggelse
  - 2) Sundhedspolitik
  - 3) Tilgængelighed
  - 4) Offentlig transport
- d) Digitalisering.
Niels Søndergaard arbejder videre med sagen.

13) Aktuelle sager

- a) Frokostmøde med borgmesteren den 12. maj 2014.
Der udarbejdes en årsrapport fra So-Su gruppen, ligesom Flemming Priem anmodes om at udarbejde en rapport om Teknisk gruppe for 2013.
- b) Samarbejde mellem DH (Danske Handicaporganisationer Fredensborg) og Seniorrådet.
Møde med DH Fredensborgs formand den 5. marts 2014.
Deltagere fra Seniorrådet: Grethe Troensegaard, Michael Huusom og Josée Linnemann.
På mødet diskuteredes specielt de emner/projekter som DH og Seniorrådet kan samarbejde om, f.eks. tilgængelighed.
- c) Fritagelse for modtagelse af digital post.
Udsat.
- d) Behandling af "IT-/digitaliserings"-området.
Tages op af IT-gruppen.
- e) Borgerrådgiver og retssikkerhed.
Bilag.

14) Seniorrådets deltagelse i eksterne råd og sammenslutninger

- a) Nordgruppen
Deltagere: Michael Huusom og Finn Kamper-Jørgensen
- b) Regionsældrerådet
Deltagere: formanden og Niels Søndergaard

- c) Danske Ældreråds repræsentantskabsmøde april 2014
Deltagere: Michael Huusom, Niels Søndergaard og Anette Lewinsky.

15) Seniorrådets deltagelse i møder i aktivitets- og dagcentre

Hans Bækvang har orienteret alle plejehjemsledere om Seniorrådets deltagelse i pårørenderåd i centrene, samt navnene på de medlemmer, der er udpeget til de enkelte centre.

16) Ekstern kommunikation

- a) Kommunens hjemmeside
- b) Egen hjemmeside
- c) Medier
- d) Brochure
- e) Pensionistguide

Udsat

17) Møder om demens ved Grethe Troensegaard og Anette Lewinsky

Anette Lewinsky orienterede om to møder, arrangeret af Alzheimerforeningen og Hørsholm Seniorråd.

18) Møder i eksterne råd og sammenslutninger

- a) Nordgruppen
Møde den 4. februar 2014.
Deltagere Jørgen Simonsen og Finn Kamper-Jørgensen.
Referat ikke modtaget.
- b) Regionsældrerådet.
Møde den 12. marts.
Deltagere Jørgen Simonsen og Finn Kamper-Jørgensen.

19) Økonomi ved kassereren

20) Diverse

Borgerpanel.
Michael Huusom og Niels Søndergaard har deltaget i møde i Borgerpanel.
Taget til efterretning. Bilag.

21) Næste møde den 1. april 2014

22) Eventuelt

Referat af møde med Per Frost Henriksen, Lina Thieden og Marianne Ingeholm Larsen.

Gæsterne repræsenterer Center for Kultur, Idræt og Sundhed. Under den gensidige præsentation blev det fremhævet, at kultur i Fredensborg Kommune ikke drives på rådhuset, men ude hos borgerne. Fredensborg Kommune har et blomstrende kulturliv, udtalte Per Frost Henriksen.

Der blev udtrykt stor interesse for et nærmere samarbejde mellem Center for Kultur, Idræt og Sundhed og Seniorrådet.

Michael Huusom bemærkede på Teknikgruppens vegne over deltagerne, at gruppen via god kontakt / oplysning fra forvaltningen, var enig i, at Kommunen havde fulgt alle regler for mulige løsninger angående "Tilgængelighed og Handicap" tiltag for det nye foreningshus Regnbuen. Men ... alt kan jo løftes til et lidt bedre niveau ... også med hensyn til tilgængelighed.

Foruden kultur hører sundhedsfremme under Center for Kultur, Idræt og Sundhed, således f.eks. forebyggelsespakker. Sundhedsaftalen med Regionen administreres af Marianne Ingeholm Larsen, medens selve udførelsen for de ældre hører under Ældre og Handicap. Nævnt blev blandt andet "Gang i Fredensborg" samt "Ældre i bevægelse". Seniorrådet gjorde opmærksom på, at f.eks. "Glenten" ikke er velegnet for svage og ældre borgere og efterlyste initiativer/projekter, der målrettes ældre, med det formål at de kan bibeholde deres funktion og livskvalitet.

Det nye *Forebyggelsesråd*, hvor Seniorrådet vil blive repræsenteret, vil være én af de veje, hvor Seniorrådet kan få indflydelse på aktiviteter for ældre borgere, blandt andet ved en dialog om forebyggelsespakkerne.

Seniorrådet ønskede specielt at gøre opmærksom på, at *varmtvandsbassin* ikke må glemmes i den fremtidige planlægning af svømmehal, idet træning i varmtvandsbassin bør indgå i såvel genoptræning som træning.

17. marts 2014

Til: Social- og Seniorudvalget

Vedrørende: Social- og Seniorudvalgets møde den 17. marts 2014**Kommentarer Sag 19 Forebyggelsesråd og****Sag 26 Region Hovedstadens Sundhedsprofil 2013**

Seniorrådet noterer med glæde, at der nu nedsættes et Forebyggelsesråd for seniorer, og at der indbydes til en sundhedsprofildag i april.

Seniorrådet har overvejet, om det kunne være hensigtsmæssigt at samtænke de to sager på en sådan måde, at formålet med sundhedsprofildagen den 29. April 2014 udvides til at være et åbent borgermøde, hvor sundhedsprofilen præsenteres, samtidig med at udvalgsformændene for Fritids- og Idrætsudvalget respektive Social- og Seniorudvalget præsenterer kommunens forebyggelsespolitik og dermed giver borgerne muligheder for at fremsætte synspunkter på den forebyggende indsats, ikke mindst på ældreområdet. Det nye Forebyggelsesråd for seniorer bør i denne sammenhæng omtales.

Den aktuelle sundhedsprofil er især forebyggelsesorienteret. Den del, der fremstiller sygdom og behandling m.v., kommer først senere.

Seniorrådet anmoder Social- og Seniorudvalget om at tage stilling til dette forslag.

SR2014 – kommentarer Sag 19 og 26, Social- og Seniorudvalget 17 marts 2014

Vedrørende dagsorden for Plan-, Miljø- og Klimaudvalgets møde den 4. marts 2014, Sag nr. 30. Trafikbestilling 2015.**Seniorrådets udtalelse angående fremtidige busruter:**

Ad rute 371, 372 og 373 – lokal bus i Fredensborg by og 820 Telebussen. Seniorrådet er betænkelig ved den påtænkte nedlæggelse af busruter og te-lebus-ordningen med overgang til brug af Flextur.

Baggrunden for Seniorrådets betænkelighed er den fordyrelse, nedlæggelserne og overgangen til Flextur vil medføre for brugerne. Fordyrelsen vil blandt andre ramme dem, der hidtil har kunnet tage bus til og fra togstationer for at køre med toget. I den gruppe befinder der sig en stor del ældre, der vil blive uforholdsmæssigt hårdt ramt af fordyrelserne.

Ad 377 Kokkedal-Hillerød: Seniorrådet finder anledning til at understrege betydningen af, at kommunen foretager en høj prioritering af offentlig transport til og fra Hillerød Hospital.

Seniorrådets Teknikgruppe og Team Trafik i kommunen afholder i nær fremtid et uddybende møde emnet angående.

Venlig hilsen

Michael Huusom

Næstformand i Seniorrådet

Referat fra Teknikgruppen i Seniorrådets møde den 10. marts 2014 med

Tilgængelighedskoordinator i Fredensborg Kommune

Åbning: Mødet blev afholdt på Rådhuset hos Tilgængelighedskoordinator Karoline Grum-Schwendsen

Til stede: Anders Kopping (AK), Anette Lewinsky (AL), Niels Søndergaard (NS), Michael Huusom (MH) (referent) og Karoline Grum-Schwendsen (KGS) (Koordinator)

A. "Mødets forløb"

1. MH takkede for mødet, som havde til formål, at Seniorrådets Teknikgruppe blev orienteret om kommunens tiltag inden for emnet tilgængelighed. Samtidig ønskede gruppen naturligvis, at yde vores hjælp til KGS og dermed kommunen. Et centralt punkt var, at skelne mellem hvilke delemner som initieres af Handicaprådet (HR), (Kommunen), Dansk Handicaporganisation (DH) Fredensborg og Seniorrådet (specielt Teknikgruppen).
2. KGS indledte med at gennemgå den samme Power-Point briefing (papirudgave) som hun havde gennemført for HR. En rigtig god opsummering af gældende regler, afsluttende med de mange aktuelle enkeltprojekter i kommunen i dag / nærmeste fremtid. KGS vil via e-mail sende briefinggen elektronisk til MH, som videresender til gruppen.
3. Ud over HR har KGS også d.d. haft møde med Jens Andersen fra DH. Jens Andersen blev anmodet om at udarbejde en prioriteret "Ønskeseddel" angående DH syn på tilgængelighedsproblemer/ønsker i kommunen. En tilsvarende liste, evt. koordineret med DH, ønskes også fremsat fra Teknikgruppens side. Det arbejder vi videre med.
4. Gruppen, som også monitorer kommunens offentlige trafik, har dels udarbejdet/tilsendt et forslag til Høringssvar angående Plan-, Miljø- og Klimaudvalgets møde den 4. marts (sag nr. 30 Trafikbestilling), dels ... via Jacob Wrisberg ... fået tilsagn om snarligt møde med Team Trafik i kommunen. Her er busruter, stoppesteder med videre på agendaen.
5. KGS gennemgik digitaliseringstiltag omkring, kommunens "Digitale Kort", "Handicap Guide kort", App om "Rapport fra Stedet" m.fl.
6. MH gennemgik alle enkeltpunkter fra de per d.d. kendte tidligere/nuværende "ønskelister" lister over enkeltforanstaltninger fra henholdsvis DH og Seniorrådet. De fleste punkter var enten "udført" eller med på den liste KGS var i besiddelse af. Resterende punkter / nye punkter på SR liste vil blive udarbejdet.
7. Gruppen og KGS blev enige om, at mødes igen, og at vi ikke var længere væk end en e-mail.

8. Konklusion:

- a. Et godt og gensidigt oplysende møde
- b. Seniorrådets Teknikgruppe udarbejder prioriteret ønskeliste, hvor især belysning, belægning, tilgængelighed for ældre kan forbedres

- c. KGS sender den nævnte briefing og link til "Tilgængelighed i offentlige bygninger" til MH (findes på kommunens hjemmeside)
- d. MH sender liste over "de sidste nye ønsker" til KGS
- e. Begge parter holder hinanden opdateret

Michael Huusom, 10 marts 2014

Notat til brug for indlæg på møde i Seniorrådet den 17. marts 2014 under dagsordenens punkt om

Borgerrådgiver.

Fredensborg Kommune traf den 24. februar 2014 bestemmelse om at oprette en stilling som borgerrådgiver.

Lovhjemmel: Den Kommunale Styrelseslov § 65 e. Baggrunden for vedtagelse af § 65 e:

Kommunesammenlægningen. I 2007 blev landets 271 kommuner reduceret til 98: Større afstand mellem borgerne på den ene side og på den anden politikere og forvaltning.

Borgernes klager over langsommelighed i systemet, direkte fejl i sagsbehandlingen osv. tog til.

Lovhjemmel ikke nødvendig: København har fra 2004 haft en borgerrådgiver.

Med Fredensborg har 23 kommuner etableret en borgerrådgiverfunktion.

Opgaver:

Fremadrettet at rådgive forvaltningerne. Bagudrettet at undersøge en konkret sag eller iværksætte egen drift sag.

Ikke at ophæve, ændre eller stadfæste kommunens afgørelser. Derimod at anbefale, henstille og kritisere.

Generelt krav til sagsbehandlere: Venlig, neutral og saglig. Se Ankestyrelsens "At skrive en afgørelse", om vejledningspligt, begrundelse, klagevejledning m.m.

Klageinstanser på det sociale område, Ankestyrelsen. Folketingets Ombudsmand. Domstolene.

Eksempler fra domstolspraksis:

Højesteretsdom af 23. maj 2013, Ældresagen mod Køge Kommune.

Højesteret viger tilbage for at tage stilling til det serviceniveau, kommunen fastsætter. Ikke grundlag for at ændre den konkrete, individuelle vurdering af de to personers behov for personlig og praktisk pleje, (Hjemmehjælp), som Køge Kommune havde truffet på grundlag af det serviceniveau, kommunen havde vedtaget.

Højesteret rørte ikke ved kommunens afgørelse, men i Højesterets bemærkninger er der **grund til at gøre opmærksom på følgende:**

"Kvalitetsstandarden skal drøftes med kommunens ældreråd efter reglerne herom .... . Herudover skal kvalitetsstandarden **sikre, at de ældre**

kender deres rettigheder, idet de informeres om indhold og omfang af den hjælp, de kan forvente fra kommunen."

Borgerrådgivernes praksis:

København:

Lang sagsbehandlingstid og manglende svar samt forkert vejledning har været gennemgående temaer i de foregående år og er det igen i år 2012.

Egen drift sag: Om mulig aldersdiskrimination (forskelsbehandling) af borgere under og over 65 år). Der konstateredes flere forskelle såsom længere frister for at få hjemmehjælp og hjælpemidler og kortere genoptræningsforløb for ældre end for yngre borgere.

Egen drift sag:

Borgerrådgiveren henstillede i 2012 til kommunen at optimere sin information til borgerne om den kommende pligt til digitalisering og om undtagelserne fra pligten.

Bygger på årsrapporter fra 2011 og 2012 samt på egen drift-sagen om mulig diskrimination af ældre, som venligst blev tilsendt mig af Københavns Borgerrådgiver.

Herfra blev det oplyst, at Borgerrådgiveren jævnligt som gæst hos Københavns Kommunes Ældreråd informerer om sin virksomhed.

Lyngby Taarbæk:

Støttestrømper. Ikke egentlig klage, men da Borgerrådgiveren hørte om sagen, blev borgeren henvist til den, der bevilger støttestrømper og fik meget hurtigt strømperne.

Do. om råd til ensom gammel om besøgsven. Vejledning skete eksternt dvs. ud ad huset, idet Borgerrådgiveren rådgav om Ældresagens muligheder for at hjælpe med besøgsven.

Tilsvarende om formidling af plejebolig til 96 årig.

Borgerrådgiveren påser den måde, der tales til borgeren på. Der var ikke tale om en egentlig klage. Den ældre havde til Borgerrådgiveren sagt: "Tonen! Jeg vil ikke klage, men... ". Her havde Borgerrådgiveren påtalt nedladende eller uheldig måde at tale til borgeren på.

Bygger på oplysninger indhentet fra Borgerrådgiverens hjemmeside.

Tilsvarende oplysninger findes på de øvrige Borgerrådgiveres hjemmesider.

Endelig bemærkes, at **Danske Ældreråd** ifølge Vingsted konferencerapport af oktober 2013 havde indlæg om Borgerrådgiver i Kolding.

*Notat formuleret af seniorrådsmedlem i Fredensborg kommune, Anette
Lewinsky.*

SR2014 – borgerrådgiver og retssikkerhed marts 2014

Møde den 7. marts 2014 i Fredensborg Kommunes Borgerpanel

Åbning: Mødet blev afholdt i lokale SO.1 på Rådhuset. Efter morgenkaffe og brød bød Rikke Syberg (Center for Ældre og Handicap) velkommen kl. 09:30. Hun gennemgik programmet for formiddagen.

Fremmødte: På vegne af Seniorrådet deltog, Niels Søndergaard og Michael Huusom (referent af dette notat). Ca. 25 personer, repræsenterende foreninger og private, var mødt op; heriblandt Ældre Sagen, DH Fredensborg, Handicaprådet, m.fl.

"Mødets forløb"

1. Præsentation af kommunens fremtidige digitaliseringsstrategi ved Kamilla Blaabjerg (Center for Digitalisering og IT). Hun fremhævede både den digitale kommunikation mellem borgerne og kommunen og den i kommunen interne forvaltningsmæssige digitalisering. Begge dele er i rivende udvikling (og dermed ofte til frustration hos de ældre i kommunen). Kommunen arbejder hårdt på at følge med i "diktater oppefra" og opfølgning af de punkter, som brugerne (borgerpanelet) bringer frem.

Et af de kommende store nye IT områder bliver "Digital velfærd". Her er der tale om involvering af de enkelte borgere i forbindelse med "Telemedicin" og "Telebehandling" over nettet mellem sundhedstjenester og den enkelte (under kyndig vejledning og løbende supervision).

2. Næste punkt på programmet var en "2020-rejse for den digitale ældre borger" ved Johnny Grenzlikowski (også fra Center for Digitalisering og IT). En udmærket Power-Point briefing udtrykte det stigende krav fra det offentlige til den enkelte (ældre) borger om at kunne beherske digitalisering (banker, skat, stat og kommune, E-postkasse, Nem ID osv.)

Kriterier for ikke at blive tvunget til digital post m.v. blev også gennemgået (se briefing).

Eksempler på forskellige personers brug af digitalisering i kommunen blev gennemgået. Briefingen vil blive lagt ud på Seniorrådets Dropbox.

3. Det 3. punkt på dagsordenen var "Nyt fra velfærdsteknologiområdet" ved Rikke Syberg. Hun gennemgik eksempler på Telemedicinering, og en video omkring "vaske/tørre toiletter" viste lidt om fremtiden, og "Robotten på Benediktehjemmet blev omtalt.
4. Rikke Syberg rundede af med at tage venligt imod de fremmødtes mange ankepunkter, mens Kamilla og Johnny ivrigt skrev ned. Jeg har set flere af de nedskrevne punkter og håber naturligvis, der er mulighed for at bedre dagliglivet for de ældre i kommunen. Niels havde en del kommentarer angående IT. Jeg forhørte mig om muligheden for, at Græstedgård og Frivilligcentret kan være med på kommunens ny fiberoptiske net. Der var ivrig diskussion om sygesikringskort, blå con-

tra gule og et fremtidigt medicin kort (så har vi 3 kort!). Andre foreninger og private havde egne spørgsmål/kommentarer. Et godt møde.

Michael Huusom, 10 marts 2014,

SR2014 – referat møde i Borgerpanel marts 2014